

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntönnne 27.4.2020, VN/6543/2020: Luonnos hallituksen esitykseksi eläkelaitosten vakavaraisuuden väliaikaisesta vahvistamisesta koskevasta laista

Eläkelaitosten vakavaraisuuden väliaikainen vahvistaminen

1 Yhteenveto

Finanssiala ry (FA) pitää esitystä hyvin laadittuna ja rakenteeltaan selkeänä. Kannatamme esitystä seuraavin huomioin:

- **sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan kannalta ennakoitavuus on tärkeää, joten tasausvastuusta vakavaraisuuspääomaan luettavan erän poistumisen aikataulu ja nopeus tulee olla arvioitavissa täsmällisesti ja luotettavasti**
- **lain voimaan saattamisen kriteerit pitää kuvata tarkemmin, ja työeläkevakuuttajien tulisi pystyä seuraamaan alan keskimääräistä vakavaraisuutta nykyistä tiheämmällä syklillä**

Lisäksi lausuntomme sisältää joukon yksityiskohtaisempia huomioita.

2 Tasausvastuusta vakavaraisuuspääomaan luettavan erän poistuminen

Tasausvastuusta vakavaraisuuspääomaan luettavan erä pykälän ja säännöskohtaisten perusteluiden osalta toteamme, että hallituksen esityksessä ei oteta kantaa siihen, missä vaiheessa vuotta seuraavan vuoden rinnastettavan osan prosentti säädetään asetuksella. Sekä sijoitustoiminnan että riskienhallinnan kannalta ennakoitavuus on ensiarvoisen tärkeää. Rinnastettavan erän poistumisen aikataulu ja nopeus tulee olla arvioitavissa täsmällisesti ja luotettavasti.

3 Lain voimaan saattamisen kriteerit tulee kuvata tarkemmin

Koemme ongelmalliseksi epätietoisuuden siitä, millä kriteereillä ja milloin hallituksen esitys annettaisiin eduskunnalle. Työeläkevakuuttajilla on lainsäädännön voimaantuloon erilaisia näkemyksiä. Toisaalta voidaan katsoa, että selkein ja eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyysnäkökulmasta turvaavin vaihtoehto olisi saattaa muutokset voimaan heti. Toisaalta katsotaan, että vakavaraisuuskehikko on toiminut toistaiseksi hyvin ja poikkeuksellinen lainsäädäntö tulisi saattaa voimaan vasta, jos alan vakavaraisuustilanne heikkenee olennaisesti nykyisestä. Koska lainsäädännön voimaantulo on riippuvainen alan keskimääräisestä vakavaraisuudesta, työeläkevakuuttajien tulisi pystyä seuraamaan sitä nykyistä tiheämmällä syklillä. Tätä varten olisi tärkeää tietää, millä aikataululla Finanssivalvonta julkistaa vakavaraisuustietoja.

4 Yksityiskohtaisempia huomioita

Taustaa koskevaan osaan tulee liittää maininta siitä, että on varsin todennäköistä, että ei-likvidiin sijoitusomaisuuteen tulee myös arvonalennuksia, mutta ne tulevat viiveellä.

Nykytilan ja sen arviointia koskevan osuuden loppuun tulee lisätä, että joissain tilanteissa myös riskillisten sijoitusten suojaus johdannaisilla voi tulla kyseeseen, ellei se esimerkiksi kohonneen volatiliteetin vuoksi ole liian kallista.

Pykälässä kaksi tai sen säännöskohtaisista perusteluista ei käy ilmi, millä hetkellä vuoden ensimmäisen neljänneksen täydennyskertoimella kerrytetyt varat siirrettäisiin eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomaan.

Pykälää kolme koskevassa säännöskohtaisen perustelun toisessa kappaleessa sanotaan 'Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylärajan ylittävä osuus siirrettäisiin väliaikaisesti tasausvastuuseen, jotta erää voitaisiin käyttää väliaikaisesti eläkelaitosten vakavaraisuuspääoman vahvistamiseen.' Selkeyden vuoksi ja toiston välttämiseksi virke tulee muuttaa muotoon: 'Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun ylärajan ylittävä osuus siirrettäisiin osin vuoteen 2024 asti tasausvastuuseen, jotta erää voitaisiin käyttää väliaikaisesti eläkelaitosten vakavaraisuuspääoman vahvistamiseen.'

Pykälää neljä koskevan säännöskohtaisen perustelun toisen kappaleen viimeisen lause jää esitetystä muodostaan lukijalle epäselväksi. Tämän vuoksi lausetta tulee selkiyttää kirjoittamalla se esimerkiksi muotoon 'Prosenttiosuudelle vuosittain säädetty arvo pysyy samana koko seuraavan kalenterivuoden.'

Pykälää neljä koskevan säännöskohtaisen perustelun viimeisessä kappaleessa sanotaan, että vastuuvelan vähentäminen pienentäisi vakavaraisuusvaatimusta. Tämä on kuitenkin päinvastoin; vastuuvelan vähentäminen kasvattaa hieman vakavaraisuusvaatimusta johtuen vastuuvelan määrän muutoksen vaikutuksesta vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävään luokan 15 tuotto- ja riskiparametriin.

Pykälää kuusi koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että 'Erän realisointi eli siirtäminen tasausvastuusta osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen tai eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla lisävakuutusvastuuseen osaksi eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomaa olisi perusteltua tehdä kuitenkin vasta laitoksen vakuutuskannan luovutushetkellä, jotta selvitystilassa tai konkurssissa oleva eläkelaitos ei voisi ottaa enää uudelleen riskiä kyseistä erää vastaan. Vakavaraisuuspääoman vahvistaminen realisoimalla tasausvastuusta vakavaraisuuspääomaan luettava erä osaksi vakavaraisuuspääomaa helpottaisi vapaaehtoista vakuutuskantojen siirtoa ja säästäisi eläkejärjestelmän yhteisiä kustannuksia.'. Käytännössä rinnastettavan erän muuttaminen vakavaraisuuspääomaksi katetaan tasausjärjestelmästä, jolloin yhteisten kustannusten määrään sillä ei pitäisi olla vaikutusta.

Pykälän seitsemän mukaisesti toimittaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärän ja vakavaraisuusrajan testit johtavat käytännössä lähes samanlaiseen lopputulokseen. Jos vakavaraisuusraja alittuu, alittuu todennäköisesti myös vakavaraisuuden vähimmäismäärä. Tällöin vakavaraisuusrajan alittamisen vaatiman tervehdytyssuunnitelman toteuttamiselle ei jää mahdollisuutta.

FINANSSIALA RY

Esko Kivisaari